

5.2.4.2. Výchova k občanství

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Předmět Výchova k občanství vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Je vnímán jako předmět výchovný, směřující zejména k vytváření vztahů a postojů k poznávanému. Směřuje k postupnému formování a rozvíjení občanského profilu žáků. V návaznosti na učivo prvouky a vlastivědy (1. stupeň) a dalších předmětů orientuje žáky ve významných okolnostech společenského života a seznamuje je s postavením jednotlivců ve struktuře společenských vztahů.

Výchova k občanství jako předmět integruje poznatky, dovednosti a zkušenosti z výuky a osobního života žáků s informacemi s dalších zdrojů; dílčí podněty hlouběji objasňuje, zdůvodňuje a dále rozšiřuje. Pomáhá utvářet vztahy žáků ke skutečnosti, formuje jejich vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života, pozitivní hodnotové orientace a žádoucí modely chování.

Výuka směřuje k

- orientaci v mnohotvárnosti fakt, která se podílí na utváření každodenního života
- poznávání a posuzování každodenních situací a událostí v souvislostech
- posilování úcty k vlastnímu národu i k národům jiným
- orientaci v dění v ČR, EU a ve světě, rozvoj zájmu o veřejné záležitosti
- vědomí si vlastní identity i identity druhých
- formování pozitivní hodnotové orientace a pocitu zodpovědnosti za vlastní život
- překonávání stereotypů v pohledu na postavení ženy a muže ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů, které ohrožují lidskou důstojnost a odporují demokratickým principům

- zvyšování odolnosti vůči manipulativnímu chování masmédií
- rozvoji komunikačních dovedností, které vedou ke schopnosti vyjádřit své myšlenky a pocity a obhájit své názory a postoje

Obsahové vymezení

Základem vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu Výchova k občanství je vzdělávací obsah oboru Výchova k občanství ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost.

Průřezová témata

Nedílnou součástí výuky jsou průřezová témata osobnostní a sociální rozvoj, zejména v kapitolách o osobnosti, vývoji jedince, životu v rodině a ve společnosti, rozhodování, profesní orientaci, výchova demokratického občana se prolíná s učivem o správních celcích – obci, státu, o právech a povinnostech. Rozdíly mezi národy, učivo o Evropské unii a společném soužití rozvíjí myšlení v evropských a globálních souvislostech.

PT	Učivo	Třída
OSV 1/1	Jak se učíme a odpočíváme	6.
OSV 1/1	Řešení vybraných inteligenčních a paměťových úkolů	8.
OSV 1/2	Moje osobnost – vlastnosti, temperament, hodnoty, zájmy, schopnosti	8.
OSV 1/2	Stresory, rozhodovací dovednosti	8.
OSV 1/3	Řešení konfliktu, asertivita	8.
OSV 1/4	Pocity a jejich vyjadřování	8.
OSV 1/5	Agitace	8.

OSV 2/2	Zásady slušného chování	7.
OSV 2/2	Rozdíly mezi lidmi, diskriminace, xenofobie, rasismus, tolerance	6., 7.
OSV 2/2	Vztahy mezi členy rodiny, školní řád	6.
OSV 2/2	Sociální poznávání, empatie, solidarita	8.
OSV 2/3	Druhy komunikace	7.
OSV 2/3	Asertivní chování	8.
OSV 3/1	Řešení problémů v sociálních vztazích	8.
OSV 3/2	Umělecká hodnota, postoj k umění, tradicím a náboženství	7.
OSV 3/2	Ochrana kulturního a přírodního bohatství, zachování hodnot	7.
OSV 3/2	Vandalismus	7., 9.
OSV 3/2	Tolerance, akceptování odlišností	7.
OSV 3/2	Lidská práva	7.
OSV 3/2	Hodnoty, postoje	8.
OSV 3/2	Ochrana majetku	9.
VDO 1	Systém škol	6., 9.
VDO 2	Občan, obec a její řízení	6., 9.
VDO 2	Úkoly státu	7.
VDO 2	Právo, ústava	8., 9.
VDO 2	Ekonomika, veřejné výdaje, podnikání	9.
VDO 3	Politické strany, agitace, členství	8.

VDO 3	Petice, formy občanských protestů, zapojení občanů do veřejného života	9.
VDO 4	Principy demokracie	7.
VDO 4	Základní lidská práva, rovnost a nerovnost	7.
VDO 4	Legislativní proces, ústava, politická pluralita	8.
VEG 1	Vlastenectví, slavné osobnosti	6.
VEG 1	Zvyky a tradice evropských národů	7.
VEG 2	Státní symboly	6.
VEG 2	Nadnárodní společenství	7.
VEG 2	Globální svět a jeho problémy	9.
VEG 3	Naše umění, tradice a náboženství jako součást evropské kultury	7.
VEG 3	Evropská unie a její řízení	7., 8.
VEG 3	Práva a povinnosti občanů EU	9.
MUV 1	Rozdíly mezi lidmi a skupinami	6.
MUV 1	Odlišnost kultury, tradic, náboženství	7.
MUV 1	Globální problémy	9.
MUV 2	Konflikt a jeho řešení	6.
MUV 2	Příčiny válek, terorismus	9.
MUV 3	Rasismus, extremismus	7.
MUV 4	Kultura hmotná a duchovní, umělecké dílo	7.
MUV 5	Řešení konfliktu, boj proti diskriminaci a šikaně	6.

MUV 5	Tolerance, problém xenofobie a rasismu	7.
MUV 5	Dodržování lidských práv a morálky	7.
MUV 5	Řešení konfliktu	8.
MUV 5	Globální problémy	9.
EV 2	Podmínky života obyvatel v různých částech planety	9.
EV 3	Ekologické organizace	7.
EV 3	Globální problémy životního prostředí	9.
EV 4	Jak přispíváme k ochraně životního prostředí	7.
MEV 1	Prostředky agitace	8.
MEV 5	Vliv médií na společnost, reklama, propaganda	7.

Časové vymezení

6. - 9. ročník: 1 hodina týdně

Organizační vymezení

Výuka probíhá v kmenové třídě

Formy a metody práce

- výklad
- práce s učebnicí a pracovním sešitem

- diskuse
- dramaturgie
- práce s dostupnými informačními zdroji, audiovizuální technikou, počítačovými prezentacemi

Pomůcky

- učebnice a pracovní sešit
- audiovizuální technika
- obrazový materiál
- PC

Mezipředmětové vztahy

- dějepis – orientace v historických souvislostech
- český jazyk – komunikační dovednosti, odraz společnosti v literatuře
- tělesná výchova – hlavní myšlenky a symboly olympijských her
- výtvarná a hudební výchova – obraz společnosti v uměleckém díle
- zeměpis – orientace v geopolitických souvislostech
- přírodopis, fyzika, chemie – ekologická výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel vede žáky k:

- volbě a využívání vhodných způsobů, metod a strategií efektivního učení
- vyhledávání a třídění informací, které dále využívá v procesech učení a v praxi
- užívání správné terminologie a symboliky
- propojování poznatků získaných z různých vzdělávacích oblastí a uvádění do souvislostí
- formulování vlastních závěrů na základě pozorování a experimentu
- kritickému zhodnocení svých postupů v daném předmětu a navrhování možných způsobů překonávání eventuálních překážek a problémů

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky k:

- přemýšlení o problému a navrhování způsobů jeho řešení
- využívání získaných znalostí a dovedností k řešení problémů
- vyhledávání informací vhodných k řešení problému a kritickému srovnávání
- cílevědomosti, ctížádostivosti a houževnatosti
- rozhodování se na základě kritické úvahy a obhajobě svých rozhodnutí

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky k:

- logickému, výstižnému, souvislému a kultivovanému vyjadřování

- diskusi
- orientaci ve významu různých typů sdělení
- využívání svých komunikačních schopností a dovedností k plnohodnotnému soužití s okolím, k prosazení sebe sama a ke spolupráci
- prezentaci výsledků své práce před spolužáky

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky k:

- práci v týmu a respektování pravidel týmové spolupráce
- podílu na utváření příjemné pracovní atmosféry v týmu
- toleranci názorů druhých
- obhajobě svých vlastních názorů
- pomoci druhým
- chápání spolupráce jako prostředku svého vlastního obohacení
- takové práci, aby dosáhli pocitu sebeuspokojení a sebedůvěry

Ročník: 6.

Školní výstupy Žák:	Téma	Učivo	Průřezová témata, mezi- předmětové vztahy, projekty
-jmenuje členy rodiny, jejich úkoly, povinnosti	Rodina	Role členů rodiny, funkce rodiny	Vz – Rodina OSV 2/2 – Mezilidské vztahy
-jmenuje, jaká nebezpečí mohou hrozit dětem mimo domov, jak je mohou rodiče chránit		Bezpečí – obtěžování, sledování, drogy, alkohol, násilí	Vz – bezpečnost, zdraví
-předvede scénku, jak se zachovat, když je vystaven nebezpečí od cizích lidí			
-zamýšlí se ve skupině, za jakých podmínek se má dítě narodit, vysvětlí pojmy plánované rodičovství, antikoncepce			Př – Rozmnožování
-uvede podmínky pro uzavření manželství a jiné možnosti soužití		Manželství	
-uvede případně vyhledá různé svatební zvyky a pověry			
-uvádí příbuzenské vztahy mezi různými členy širší rodiny		Vztahy v rodině, rodokmen	OSV 2/2 – Mezilidské vztahy

-vytvoří rodokmen své rodiny alespoň po prarodiče			
-ve skupině či jednotlivě sepíše co nejvíc vět o tom, co pro ně rodina znamená, jaké se s ní pojí emoce			
-povídá si s ostatními o podmínkách ve škole dnes a v minulosti	Škola	Povinná školní docházka, systém školství	PČ – Volba povolání VDO 1 – Občanská společnost a škola
-jmenuje stupně škol, jejich účel		Školní řád	OSV 2/2 – Mezilidské vztahy
-vysvětlí potřebu pravidel ve škole, prokáže znalost školního řádu, případně se pokusí navrhnout doplňující pravidla		Organizace práce a učení	OSV 1/1 - Rozvoj schopnosti poznávání
-jmenuje způsoby učení, jak se připravuje na vyučování, co ovlivňuje pozornost		Odpočinek	
-uvede vhodné formy odpočinku			
-prokáže orientaci v čase, vysvětlí pojmy rovnodennost, slunovrat, přestupný rok		Čas	Kalendář, letopočty
-zaznamená všechny státní svátky, uvádí příčinu jejich zavedení	Svátky		D – Významné události našich dějin
-vyhledá pranostiky k různým měsícům	Pranostiky		Čj – lidová slovesnost

-sestaví svůj režim dne, všímá si svého hospodaření s časem, míry práce a odpočinku		Denní rytmus, organizace času			
-vysvětlí pojem domov v různých významech (dům, obec, vlast)	Domov, vlast	Pojem domov, vlast, vlastenectví	VEG 1 – Evropa a svět nás zajímá		
-vysvětlí pojem vlastenectví, uvede jeho příklady, jmenuje významné umělce, sportovce, vynálezce, historické události, například formou třídní vědomostní soutěže					
-jmenuje, kdo řídí obec, o čem rozhoduje, druhy obcí a kdo stojí v jejich čele				Obec- samospráva, státní správa, obecní úřad, druhy obcí	VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát
-zkusí uvést na základě obrázků, jaké problémy mohou v obci řešit					
-seznámí se s významnými stavbami ve své obci, významnými rodáky apod.				Prostředí domova a bydliště	Z – Moje okolí
-vyjmenuje symboly státu, jejich účel				Státní symboly	D – Korunovační klenoty, erby VEG 2 – Objevujeme Evropu a svět
-jmenuje v čem se lidé liší a shodují, proč jsou někteří diskriminováni a jak	Mini-úvod do lidských práv	Rozdíly mezi lidmi a společné znaky, diskriminace	OSV 2/2 – Mezilidské vztahy MUV 1 – Kulturní diference		

<p>-seznámí se s vybranými příběhy ponižovaných, vžívá se do jejich pocitů, snaží se navrhovat východiska</p>			<p>MUV 2 – Lidské vztahy MUV 5 – Princip sociálního smíru a solidarity</p>
<p>-seznámí se s právy dětí a příklady jejich vážného porušování</p>		<p>Práva dětí</p>	
<p>-vysvětlí proč vznikají konflikty, jakým způsobem je možno je řešit</p>		<p>Konflikt, šikana</p>	
<p>-vysvětlí pojem šikana, debatují, jakou mají osobní zkušenost, proč vzniká, jak pomoci</p>			

Ročník: 7.

Školní výstupy Žák:	Téma	Učivo	Průřezová témata, mezi- předmětové vztahy, projekty
- uvede možnosti komunikace mezi lidmi, mimoslovně se pokouší vyjádřit různé pocity, postoje	Komunikace	Komunikace – slovní a mimoslovní, gesta a mimika	Čj – mediální výchova, žurnalistika, reklama OSV 2/3 – Komunikace MEV 5 – Fungování a vliv médií ve společnosti
- vysvětlí pojem média, propaganda, reklama, uvádí, jak ovlivňují náš život		Média	
- uvádí příklady uměleckých děl a kýče	Člověk a kultura	Hmotná a duchovní kultura	Vv, Hv, Čj – Umění, umělecká hodnota D, Z - Náboženství Čj – Správné vyjadřování OSV 2/2 – Mezilidské vztahy OSV 3/2 – Hodnoty, postoje, praktická etika VEG 1 – Evropa a svět nás zajímá VEG 3 – Jsme Evropané MUV 1 – Kulturní diference
- vyjmenuje některé kulturní instituce, vyhledá nabídku kulturních akcí na okrese, program divadla		Pojem umění, umělecké dílo, krása	
- charakterizuje nejrozšířenější náboženství, všimá si jejich společných znaků		Víra a náboženství, tradice, zvyky, mýty	
- uvádí příklady tradic, připomene známé mýty			
- vysvětlí různé způsoby komunikace a chování – představování, oslovení, oděv		Zásady slušného chování	
- uvádí příklady nesprávného chování a nabídně řešení			

-předvede zadané modelové situace			MUV 4 - Multikulturalita
-uvádí, jak přispívá nebo může přispívat sám k ochraně životního prostředí	Přírodní a kulturní bohatství	Možnosti ochrany přírodního a kulturního bohatství – organizace, činnost každého z nás	Př - Ekologie OSV 3/2 – Hodnoty, postoje, praktická etika EV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí EV 4 – Vztah člověka k prostředí
-vyhledá informace o některých ekologických organizacích, zjistí, kterými problémy se zabývají			
-jmenuje základní potřeby, uvádí, jak jejich nedostatek ovlivňuje kvalitu života	Majetek v našem životě	Potřeby a kvalita života	
-vyjmenuje některé formy vlastnictví		Majetek hmotný a nehmotný, majetek osobní, obecní, státní...	
-jmenuje položky rodinného rozpočtu, možnosti příjmů rodiny, popíše vlastní způsoby zacházení s kapesným a svými věcmi			
-vysvětlí pojem duševní vlastnictví, potřebu dodržování zásad jeho ochrany			
-vyjmenuje rizika neuváženého zacházení s penězi a svěřeným majetkem			

-vysvětlí podstatu vandalského chování, zdůvodní nepřijatelnost vandalských činů, vyjmenuje možnosti, jak zabránit vandalismu, nebo jak na něj upozornit			OSV 3/2 – Hodnoty, postoje, praktická etika
-vyhledá a vypíše úkoly státu, některé jmenuje, vysvětlí základní formy státu	Řízení společnosti	Stát – formy a úkoly	Z – Demokratické státy VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát VDO 4 – Principy demokracie jako formy vlády
-vysvětlí pojem demokracie, uvede příklady demokratických a nedemokratických států		Demokracie, veřejný život	
-vysvětlí pojem a smysl voleb		Volby – volební právo, průběh voleb	
- charakterizuje volební právo			
-vyhledá, kdy a kým byla Evropská unie založena a příčiny vzniku	Svět kolem nás	Evropská unie – vznik, zakládající země, současnost Unie	Z - EU Z – Národnostní menšiny D – Kořeny nacionalismu OSV 2/2 – Mezilidské vztahy OSV 3/2 – Hodnoty, postoje, praktická etika VEG 3 – Jsme Evropané MUV 3 – Etnický původ
-akceptuje názory a vkus ostatních, chová se snášenlivě		Tolerance, předsudek, rasismus, xenofobie, menšiny, extremismus	
-vysvětlí pojem menšina a uvede některé			
-vysvětlí pojem tolerance, na příkladech doloží její projevy, nebo naopak absenci tolerance			

-vysvětlí pojmy: rasismus, xenofobie, extremismus			MUV 5 – Princip sociálního smíru a solidarity
-vysvětlí pojem nacionalismus, uvede příklady nacionalismu a zdůvodní jeho nepřijatelnost, rozliší na příkladech nacionalismus a vlastenectví			
-vyhledá význam zkratk a seznámí se s jejich významem		Nadnárodní společenství – OSN, UNESCO, NATO, UNICEF	Z – Nadnárodní společenství VEG 2 – Objevujeme Evropu a svět
-vyhledá, přiřadí, jmenuje různá lidská práva	Lidská práva	Všeobecná deklarace lidských práv, Listina základních práv a osob, Charta základních práv EU Rovnost a nerovnost	D – Deklarace lidských práv OSV 3/2 – Hodnoty, postoje, praktická etika VDO 4 – Principy demokracie jako formy vlády
-vypíše názvy dokumentů o lidských právech, všimá si doby a příčiny jejich vzniku			
- uvede příklady chování v souladu s lidskými právy a protiprávního jednání			
-vyjmenuje záporné charakterové vlastnosti a rozpoznává je v běžných situacích		Morálka a mravnost	MUV 5 – Princip sociálního smíru a solidarity
-zhodnotí a koriguje vlastní chování			

Ročník: 8.

Školní výstupy Žák:	Téma	Učivo	Průřezová témata, mezi- předmětové vztahy, projekty
-seřadí a charakterizuje vývojové fáze člověka, uvádí příklady vývojových změn zejména v období dospívání	Moje osobnost	Vývojové fáze života, změny biologické, psychické a sociální s důrazem na období dospívání	Př, Vz – vývoj člověka, změny ve vývoji
-jmenuje kladné a záporné vlastnosti, vybírá ty, které jej charakterizují, konfrontuje s názorem spolužáka		Sebepoznávání - moje vlastnosti, temperament, charakter, očekávání, sebevědomí	OSV 1/2 - Sebepoznání a sebepojetí OSV 3/2 – Hodnoty, postoje, praktická etika
-jmenuje typy temperamentu, pokusí se sám zařadit		Motivace v životě – hodnoty, potřeby, zájmy	
- vysvětlí pojem sebevědomí, uvádí příklady chování lidí s různou mírou sebevědomí, jejich životní perspektivy, problémy, zkusí na příkladech zhodnotit vlastní míru sebevědomí			
- sestaví sám nebo ve skupině žebříček hodnot, srovná s prací spolužáků			

-jmenuje potřeby, uvede následky jejich nena- plnění			
-vytvoří mapu zájmů žáků třídy – všimá si, kte- ré převládají a chybí			
-stanoví své cíle, vytvoří plán pro jejich dosa- žení	Volba povolání	Cíle, plány	PČ – Volba povolání
-jmenuje příklady vloh a schopností, vybere, které rozvíjí nebo by chtěl rozvíjet		Vlohy a schopnosti, genialita, inte- ligence	Př – Vnímání, mozek OSV 1/1 - Rozvoj schopnosti poznávání OSV 1/2 - Sebepo- znání a sebepojetí OSV 2/2 – Mezilidské vztahy
-zkouší řešit vybrané úkoly z inteligenčních testů, rozliší složky inteligence, všimá si, které typy úkolů zvládá lépe			
-jmenuje smysly, vysvětlí pojem vjem, postřeh, zkouší u obrázků uplatnit fantazii	Psychické procesy a sta- vy	Vnímání, smysly, fantazie	
-uvědomí si existenci sociálních pozic, rolí, uvědomuje si, co která role vyžaduje, vysvětlí pojem empatie, akceptuje odlišný názor		Sociální poznávání	
-plní různé úkoly na krátkodobou i dlouhodo- bou paměť, vysvětlí souvislost mezi řečí a myš- lením		Myšlení, řeč, paměť – druhy pa- měti, zapomínání	

-uvede postupy k lepšímu zapamatování, vysvětlí křivku zapomínání podle grafu			
-popíše spolužákům svůj postup při učení, vysvětlí, co se učíme hrou nebo prací		Jak se učím – způsoby – hra, učení, práce	
-objasní význam vůle, kdy může pomoci k dobrému výsledku			
-zaznamenává své pocity za různých okolností, jmenuje, co city ovlivňuje		City – negativní, pozitivní	OSV ¼ - Psychohygienu
- vyjádří pocity neverbálně dle zadání (barvy, obličej, pohyb)			
-pomocí scének zkouší předvést chování agresivní, pasivní, asertivní	Člověk v sociálních vztazích	Asertivní chování, agresivita, pasivita, odmítnutí, prosazení požadavku, naslouchání, manipulace	OSV 1/2 - Sebepoznání a sebepojetí OSV 1/3 – Seberegulace a sebeorganizace
-předvede různé možnosti odmítnutí, pochválí, požádá o pomoc, prosadí požadavek		Solidarita	OSV 2/2 – Mezilidské vztahy OSV 2/3 – Komunikace
-vysvětlí pojem solidarita, na příkladech doloží její význam, uvede možnosti pomoci lidem v krizových situacích		Stresory, ohrožení, konflikt – rozhodování, řešení konfliktu	OSV 3/1 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
-vysvětlí pojem stresor, uvádí příklady, seznámí se s různými postupy při krizových situacích, navrhuje na různé situace řešení			MUV 5 – Princip sociálního smíru a solidarity

-vysvětlí pojmy, uvádí odvětví činnosti	Hospodaření	Výrobní a nevýrobní odvětví	Z – Ekonomika zemí
-na příkladu podle schématu vysvětlí fungování ekonomie		Obchod – poptávka, nabídka, tržní cena, ekonomie, trh, podnikatelský plán	
-zkusí sehrát scénky – smlouvání, nabízení služeb, nebo představí smyšlený podnikatelský plán...			
-rozliší pojmy, uvádí důsledky porušení práva a morálky	Právní minimum	Právo a morálka, právní normy, etické normy	VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát
-vysvětlí pojmy		Právní a zákonný zástupce	VDO 4 – Principy demokracie jako formy vlády
-formuluje, co ústava obsahuje, význam, jak je uspořádána		Ústava – vymezení, členění, význam	
-popíše složení Parlamentu	Moc zákonodárná	Moc zákonodárná – Parlament - Poslanecká sněmovna, Senát ČR, prezident	
-popíše proces voleb, postup při volbách do Poslanecké sněmovny a Senátu		Proces voleb	
-podle náskresů vysvětlí legislativní proces		Schvalování zákonů – legislativní proces, návrh zákona, pozměňovací návrhy, poslanec, senátor, vláda, návrh zákona, čtení,	

-vyhledá a namátkou jmenuje pravomoci prezidenta ČR	Moc výkonná	Pravomoci prezidenta	
-vyhledá, jmenuje ministerstva, uvede jména vybraných současných ministrů		Vláda – její členové, předseda vlády, úkoly Ministerstva a jejich kompetence	
-vyhledá a vysvětlí obsah pojmů	Moc soudní	Orgány právní ochrany – policie, státní zastupitelství, soudy a jejich soustava Spor trestní a občanskoprávní	
-popíše čtyřstupňovou soustavu soudů, vysvětlí postavení Ústavního soudu			
- rozliší spor občanskoprávní a trestní, uvádí příklady a rozdíly při průběhu řízení, na příkladech vysvětlí rozdíly mezi trestným činem a přestupkem			
-charakterizuje pojem, jmenuje politické strany, význam stran	Politika	Politická strana	
-rozdělí strany v současném parlamentu podle politického spektra na pravicové a levicové, vysvětlí rozdíly mezi hodnotami stran levicových a pravicových		Politické spektrum	
-jmenuje příklady politické agitace		Agitace	

<p>-pokusí se agitovat ve třídě za vymyšlenou stranu nebo propagovat nějakou myšlenku či produkt</p>			<p>OSV 1/5 – Kreativita MEV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>
<p>-seznámí žáky s politickou událostí, zaujme k ní stanovisko</p>		<p>Řízení Evropské unie – Evropský parlament, Evropská rada, právní předpisy EU</p>	<p>Z - Evropa VEG 3 – Jsme Evropané</p>
<p>-vyhledá a vypíše ve skupině orgány Evropské unie, uvede jejich účel a sídlo</p>			

Ročník: 9.

Školní výstupy Žák:	Téma	Učivo	Průřezová témata, mezi- předmětové vztahy, projekty
-seznámí se s postupem při vyřizování na úřadech, popíše vhodné jednání občanů a úředníků	Občan a správa	Úřady	VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát VDO 3 – Formy participace občanů v politickém životě VDO 4 – Principy demokracie jako formy vlády
-vysvětlí pojem občanství, jeho nabytí, podmínky získávání dokladů		Občan státu – občanství, průkazy	
-charakterizuje pojmy, rozliší		Podíl na veřejném životě, petiční právo, referendum	
-vyhledá a jmenuje, jaké výhody nám členství nabízí při pobytu v zemích Eurozóny		Euroobčan, možnosti občanů Evropské unie	
-jmenuje některá právní odvětví, jmenuje předmět jejich zájmu	Právo a právní ochrana	Právní řád	VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát
-vysvětlí a rozliší pojmy		Občanskoprávní vztahy – fyzická osoba, právnická osoba, stát, způsobilost k právním úkonům	

-objasní možnosti získání majetku, práva a povinnosti vlastníka, rozliší majetek movitý a nemovitý		Majetek	OSV 3/2 – Hodnoty, postoje, praktická etika MUV 5 – Princip sociálního smíru a solidarity
-uvede příklady vandalství, příčiny a následky takového jednání		Vandalství	
-vede diskusi o autorských právech, počítačovém pirátství, přínosech a ztrátách pro společnost		Ochrana majetku – pojištění, autorská práva, pirátství, kupní smlouva, záruka, smlouva o dílo – zadavatel, objednatel	
-vysvětlí pojmy		Trestné činy nezletilých, jejich odpovědnost	
-seznámí se s případy trestných činů nezletilých, diskutuje o nich, klade důraz na zodpovědnost jedince			
-uvede seznam informačních zdrojů a poradenských služeb v oblasti výběru povolání	Volba povolání, plány a cíle	Povolání	PČ – volba povolání VDO 1 – Občanská společnost a škola
-vyhledá konkrétní informace o školách, na něž se chce hlásit			
-aplikuje poznatky o typech škol při srovnávání možností po jejich dokončení		Druhy škol	

-popíše svými slovy náplň práce jednotlivých profesí a na jejich základě posoudí své možnosti		Požadavky zaměstnavatelů, pracovní podmínky, náplň práce	
-zjistí rozdíly mezi brigádou a zaměstnáním		Brigáda, zaměstnání, pracovní příležitost, zákoník práce, pohovor,	
- vysvětlí pojmy		rekvalifikace, životopis, ukončení pracovního poměru – dohoda,	
-uvede příčiny ukončení pracovního poměru		výpověď	
-uvede, jaké kroky je možno udělat pro získání zaměstnání, chování při pohovoru apod.			
-vysvětlí podmínky uzavření sňatku, vysvětlí co je registrované partnerství a jaký je jeho význam	Zákony o rodině	Zákon o rodině, manželství, svatba, soužití homosexuálů	Vz – Porozumění, rodičovství
-charakterizuje druhy výchovy, diskutuje o nich		Druhy výchovy, poradny pro rodinu	
-rozliší a vysvětlí pojmy - adopce, osvojení, dětské domovy, pěstounská péče		Péče o děti mimo rodinu	
-vysvětlí pojem clo, mezinárodní obchod	Hospodaření	Ekonomika, národní hospodářství	VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát
-definuje pojem výroba, obchod a služba, porovnává jejich úlohu, uvede příklady součinnosti			

-vysvětlí základy daňové politiky, seznámí se s hlavními zdroji příjmů a výdajů státního rozpočtu		Veřejné výdaje, státní rozpočet, daně, příjmy, výdaje	
-uvede příklady některých příspěvků občanům		Sociální síť, pojištění smluvní a povinné, státní příspěvky	
-vyhledá druhy pojištění, rozliší povinné a nepovinné			
-vysvětlí, jakou funkci plní banky		Peněžní ústavy – druhy, zisk, banky v okolí, úrok, úvěr, půjčka, bezhotovostní platba, Česká národní banka	M – výpočet úroků apod.
-uvede příklady bankovních služeb, srovná služby dvou bank			
- vysvětlí pojmy		Podnikání, obchodní rejstřík, živnostník, podmínky, srovnání se zaměstnáním	
- vyhledá, srovná podmínky OSVČ a zaměstnance			
-jmenuje globální problémy	Globální svět, problémy	Obyvatelstvo – populační exploze, regulace počtu obyvatel, hustota osídlení Životní úroveň, země vyspělé a zaostalé Ekologie	Př, Z – obyvatelstvo, životní podmínky, ekologie OSV 2/2 – Mezilidské vztahy VEG 2 – Objevujeme Evropu a svět MUV 1 – Kulturní diference
-zpracuje práci na vybrané téma a přednese spolužákům, např. srovnání životní úrovně v různých zemích, hustota obyvatelstva, nemoci, životní prostředí			